

NAPLÓ

Előfizetési ár:
Egész évre 5 kor. | **Egyes szám ára 4 fill.**
Folyóiratoknál 6 fillér.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felölös szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak feljellel van megengedve

Egy kivándorló tragédiája Borzalmas halál

Nyugdíjas színészek nyomora

Nem dobálózunk nagy szavakkal... Tényeket szólaltatunk meg... A magyar színész 30 évig dolgozik, míg fizikai ereje a megfeszített, idegölő munkában lelkileg megtöri és akkor, — nem önszántából, hanem a kényszer hatása alatt nyugdíjba menekül, mely statisztikai adatok szerint csak ritkán éri el az 1200 korona maximális évi nyugdíjat, kivéve talán azokat, akiket a legújabb progressiv rendszer, ennél valamivel kellemesebb helyzetbe juttat, legnagyobb azonban azoknak a száma, akiknek havonként még 80 korona, a 20 százalék levonás után pedig csak 60 korona jut osztályrészül. A színész 30 éven át fizeti, havi fizetésének jelentékeny — a legutóbbi határozatok szerint 10 százalékát. Ha ugyanekkor havi fizetéseket teljesítene valamely életbiztosítási társulatnál, akkor 30 év múlva olyan jelentékeny összeget kapna a kezéhez, mellyel jövőjét, életének hátralévő napjait olyan nyugalmasan rendezhetné be, hogy nyugdíjbavonulása után nem lenne kényszerítve, meggörnyedt testtel, eleredt erővel veriték munkát végezni, vagy ami még rosszabb: vigéckedni, házalni és sokszor, fájdalom még koldulni is.

Nem dobálózunk a szavakkal... tényekkel bizonyítunk! Találkoztam egy nyugdíjas színészünk özvegyével, aki 28 korona nyugdíj mellett, móssással és főzéssel tengeti nyomorúságos életét... Találkoztam egy kiérdemesült, nyugdíjazott régi színigazgatónkkal, aki városról-városra járt, hazafias, történelmi képeket árulni és házról-házra rótt a utcát, hogy naponként egy pár koronát kereshessen. Es találkoztam, — pirulva irrom le, — egy régi színész-kollegámmal legutóbb, aki a főváros-hoz közel, fosziányos ruhában, megöszült hajjal, kezében egy tálcza krajczáros cukorkákkal házal végig korcsmáról-korcsmára, mert maskép megélni képtelen. Elkérültem a fájó találkozást, meg se szólítottam, de elfordultam és titkon egy konnyet töröltem le pilláimról, mely a nyomor láttán önkénytelen szemembe tolt... Neveket nem említek... elég ha ők viselik az élet nehéz keresztjét, meggörnyedt vállakon.

Hát ez nem maradhat így tovább, mert ez a magyar színészet örökös szegényfoltja volna... Es hisszük, szent bizalommal reméljük, hogy a

helyzet minél előbb jobbra fordul, mert az országos színészegyesület nyugdíjintézete, mely hivatva van a harmincz évet szolgált színészek és színésznőknek nyugdíjleltményt adni, mozgalmat indított, melyben a városok hatóságait és a törvényhatóságokat kérték, hogy a színházi belépődíjakat 2—4—6 és 10 fillérral fel-emeljék és ezen összeget aztán a nyugdíjintézet gyarapítására fordítsák. Ezen mozgalommal elérnék az a cél, hogy az eddig élvezett nagyon csekély nyugdíj megfelelőleg feleltessék. Tudvalévő dolog, hogy a nyugdíjas színészek és színésznők csekély nyugdíjuknak amugy is csak 80 százalékát kapják, továbbá a színészek maguk összes jövedelmüknek 10 százalékát fizetik nyugdíjszázalék címén, de ez az összeg sem fedezi a kiadásokat, úgy hogy ma a nyugdíjas öreg színészek közt a nyomor igen nagy. A törvényhatóságok és városok ezt belátva készséggel járultak mindenütt hozzá a színészek eme igazán szerény kéréséhez és az ország összes városában szedik is már eze et a pótfilléreket. A nagy közönség az eszmét felkarolva, mindenütt készséggel járul eme fillérekkel a nemes cél eléréséhez hozzá. A városok közül most még csak Debreczen, Szeged és Pozsony vár elintézésre, a többi már beleegyezett és rendben van. Az eszme kivételében *Ditrói* Mór elnök, *Szilágyi* alelnök és *Roboz* Elek tisztviselő fáradoztak leginkább, akik ezzel mindnyáunk halálját kiérdemelték.

Nagykanizsa és *Kaposvár* városok előljárnak a jó példával, mert a helyhatósági engedélyekben is kikötötték, hogy a városban működő színigazgató tartozik a filléreket beszedni. Az igazgatók közül, — mint minden szépben, jóban és nemesben *Kreicsányi* Ignác jár legelől, lelkesítő, buzdító példájával; nyomban utána *Szendrey* Mihály következik, aki hat hét alatt 2006 koronát fizetett be. A többi igazgató is nemes odaadással teljesíti önfeláldozó munkáját. Mint hivatalos helyről értesülünk az első 1000 korona már befolyt és miután a rendszeren befizetett nyugdíjszázalékok is jelentékenyen szaporították az egyesület vagyonát, az egyesület tanácsának legelső és elodázhatatlan kötelessége volna, a nyomorban tengődő nyugdíjasok során, legalább a teljes nyugdíj kifizetésével enyhíteni, mert a magyar színészet örökös szegényfoltja lenne, ha eltűné, hogy becsü-

letes 30 évi munkában elgyötört nyugdíjas tagjai, a betevő falatért házalni, vagy koldulni kénytelenítettessenek.

Egy nyugdíjas színész.

Szegény ország.

Élni muszáj és enni kell, — mondja a szegény ember és a zsír kiló ának ára az egy forintot is meghaladja.

Nehéz az élet és baj van, ezt jó lesz komolyan figyelembe venni. Irtozatos a nyomor. Nemcsak Pesten, a hol a nyomor miatt már családokat irtanak ki, hanem a vidéken is, különösen a nagyobb népességű városokban.

Azt mondják, első baj a husrágaság. Ez igaz, de a husrágaság úgy látszik annyira nyomasztó, hogy a nép szinte észre sem veszi, hogy más fogyasztási cikkekben is az egész vonalon ijesztő drágaság uralkodik.

Az élelmezés kérdése — életkérdés. Társadalmi szempontból is, közegészségi szempontból is. Elelmiszer drágulás mellett még fölcsapott munkabérek mellett sem szerezhet be a munkás, kiadott erejének pótlására megfelelő táplálékot és kellő táplálkozás híján testi ez visszamarad, elsenyved az új nemzedék, mely idővel a mai felnőttek helyébe lép.

A megélhetés annak, aki nem gazdag, szomorú terhes és kegyetlen.

Talán kevésbé érzi ezt a magános ember, de a családfentartók, a kiknél mindig gond volt a megélhetés, ma a lecsúszott anyagi gondokkal küzdenek.

Más országokban is észlelhető bizonyos százaléknál drágulás, de egy sem közelíti meg a magyarországiakat. Itt vannak városok, a melyekben mint egy modern tatárjárás, ugdu végig az árdragulás s különösen a husrágulás s nagyon sok családapa tekinthet elszomorodva gyermeke sápadt, vértelen arcába, mert gondterhes anyagi viszonyai mellett hété számsra sem tud nekik tápláló, eddig megszokott husételt adni.

Tejben, kenyéren s egyéb nem fényűzési, de szükséges fogyasztási cikkekben, a multat összehasonlítva, szintén megdöbbentő árdragulások észlelhetők. Olyan anyagok, a miket még csak bojkottálni sem lehet, ha ugyan hasonló szervezkedésre a mi szerteúzó társadalmunk egyáltalán képes volna is. Társadalmunk e te-

kintben nagy egykedvűséggel teszi tul magát még a közmondásos birkatürelmen is; ő az a nevezetes struccmadár, a mely a baj elől a homokba dugja a fejét s ha egyszer aztán se nem hall, se nem lát: akkor jól van minden. Pedig egészen más dolog a munka, a szorgalom, az ügyesség útján előálló tisztos polgári haszon és más dolog az, ha a közönség példátlan nembánomsággal kartellek által hagyja magát kiszolyoztatni és tönkre tétetni.

Ideje volna, ha a megélhetéssel küzdő élet ezen nagy sötétségébe fölvirradna a hajnali derengés. Minden törekvés, amely a megélhetés megkönnyebbítésére irányul, a humanitást, a közönséget s a közérdeket szolgálja az önző cselekedetek ellen. A társadalomnak nem valami középkori élet-halál harca, hanem egyszerűen csak a közönséges, szürke hétköznapi megélhetés harcára kell tömörülnie, hogy ez ami tejbén-vajban gazdag országunk, ne maradjon örökre: a nyomor országa!

A Napló Mindenütt

Az utolsó ülés.

A képviselőház kedden, lanyha érdeklődés mellett, tartotta utolsó érdemleges ülését és ami szombatig még következett, az kizárólagosan formális jelentőségű volt. A képviselő urak, akik rövid időszak alatt ugye valami nagyon fáradtak bele a nagy munkába, a kánikulai napok tikkasztó hőségében már csak igen gyér számban jelentek meg az üléseken és ha megjelentek akkor is inkább a hűvösebb folyosókon társalognak, nem a napirendre tűzött javaslatokról, hanem inkább az óhajtván várt nyárt nyári szünetről, mely most végre legnagyobb örömkre, be is következett. Tiszta szívből kívánunk nekik kellemes üdülést azon biztató reménnyel, hogy majd az őszi időszak beálltával nemcsak kipihenne, hanem megerősödjön is térnek vissza és acélozott erővel, hazafias lelkesedéssel fognak a munkához. Mert az ország és nemzet roskadozó épületén ugy felszaporodtak a javítási munkálatok, hogy ideje lenne azokkal komolyan foglalkozni, mielőtt az épület egészen romokba dől.

Torlaszok az utcán.

Lázás sietséggel építkezünk minden vonalon, hogy a bekövetkező télre mindenkinek megfelelő hajlékot

nyujthassunk. Építkeznek a város, magánosok, konzorciumok, bank és részvénytársaságok, szóval építkeznek mindenki, aki csak teheti, mert ma már a háztulajdonos, belefektetett tőkésnek nemcsak tisztességes, de busás kamatját is élvezheti.

Tehát építkezünk, ami nem volna baj csak előny; a baj azonban az, hogy nálunk az építkezések folyamatában nem igen respektálják az építkezési szabályokat és még kevésbé a járó-kelő közönség érdekeit és akkora torlaszokat emelnek gerendákból, téglahegyekből az utcákon, hogy a közlekedést a legtöbb helyen szinte lehetetlenné teszik. Elég legyen ezt azzal egy konkrét esettel bizonyítanunk, hogy a múlt hét egyik napján a Szentkirály-utcánál folyó építkezésnél olyan nagy torlódás történt épen az utca közepén, hogy a gyalogjáró közönség kénytelen volt visszafordulni és más utcába irányítani útját. Hát azt hiszszük van erre szabályzat és vannak közegek és hatóságok, akiknek a szabályzat betartásának szigorú ellenőrzése megszüntethetné ezeket a botrányos állapotokat... Amint-hogy elvárjuk, sőt a köz érdekében követeljük is, hogy megszüntesse...

A borraivaló.

Széles ez országban nincs város, ahol már szó nem esett volna a borraivaló-rendszer eltörléséről. Be akarták szüntetni a pincérek ezt a furcsa jövedelmet, amely egyrészt kellemetlen kényszerűséget ró a kávéházi közönségre, de másrészt minden lealázó volta mellett is nem képez a fekete ruhás, fehér ingmelles embereknek a sok fáradsággal és futkozással szemben kellő és megérdemelt jövedelmet. Annak idején arról volt szó, hogy az eltörlendő borraivaló helyett a kávékók elfogadható arányban tisztességes fix fizetést adjanak pincéreiknek, akik egyedül állnak az iparban jövedelmük bizonytalanságával és rendezetlenségével. Persze, ezek a szép tervek mind csődöt mondtak a megvalósulás küszöbén, mint ahogy nálunk minden jobbindulatu törekvés semmivé lesz az emberi belátás és jóakarati hiányában. A pincérek továbbra is cipelik az edényeket és tovább kaparják ki a vizes poharak közül a kegyelemből odahullott krajcárokat, hogy családjaiknak kenyeret adhasanak. Ezzel szemben most nagyon jóra való mozgalom indult meg Biharban, Nagyváradon ugyanis október elsejével az összes kávéházak beszüntetik a borraivalót. Ellenben azzal az újítással akarnak élni a nagyváradi kávékók, hogy bruttó bevételeiknek tiz százalékát pincéreiknek adják fizetés fejében. Tekintettel azon jövedelmek tekintélyes nagyságára, amely a magyarországi fejlett, sőt túlfellett kávéházi élettel a kávékókra jut, ez az újítás az eddig kegyelemből és így is nehezen élő pincérek számára szép és tisztességes megélhetést fog nyújtani. Az örvendés és dicséretreméltó mozgalomban féltő, hogy magyar szokás szerint a nagyváradi kávékók jó igyekezete sem lesz több pusztán igyekezetenél. Mindenesetre jó volna, ha Budapesten is foglalkoznának ezzel a dologgal a kávékók és vendéglősök. Annál inkább, mert a fővárosban az ember naponként, vendéglőkben és kávéházakban annyi borraivalót kénytelen adni, hogy ab-

ból egy szegény családot tisztességesen el lehetne tartani. Az ételek és a kávé ára már magasabb nem is lehet, abból a munkaadók bőven fizethetnék alkalmazottaikat, úgy, hogy ne kelljen nekik a vendégeket borraivalóért molesztálni.

Szücs Laci főpincér.

Ki nem ismeri Budapesten és a vidéken Szücs Lacit? Azt a bohém fiút, akin nem fog a nyomoruság és akit legválságosabb helyzetében se hagy el soha, hű kísérfője, az aranyos jókedve és aki most nagyot gondolva és merészet megvállik a brettlőtől és olyan foglalkozást keres, mely biztos kenyeret nyújt. Szücs Laci — főpincér lesz.

Nagyváradról kapjuk a bizarr hírt, ahol a nyugtalanvérű és bohém Kondor Ernő szeptember tizenötödikén állandó kabarét nyit. Kondor Ernőt is ismerik ország-szerte. A régi «vas» fiu nemrég nagy megbánással ment Szegedre, szakítani akart régi szerelmével a Tháliával és Muzsával és beállt biztosítási hivatalnoknak. Aki azonban a vesébe és szívébe lát, annak tudnia kellett, hogy Kondor Ernő «három napig se lesz Bohémia Judása. Nem is volt. Ez alatt a három nap alatt is folyton terveket szőtt, álmokat hajszolt. Biztosítási gondjai között egyre írta a kuplékat. Publikumot is keresett, amely előtt azokat előadhassa. Talált is: veleérző rajta szánakozó és neki a kávéházi asztalnál is tapsoló hírlapírókat és színeseket. És ime: a Judás most visszatért az Urhoz, régi lelkesedéssel apostola lett a régi igéknek: a festett világnak, a finom elmésségeknél és a kedves pikantériáknak.

E mellé az ember mellé szegődött főpincérről a bohém Laci. Főpincérről egy kabaréba, amelynek diadalokat aratott lelkes katonája, a vidéken egyik vezér embere volt ő is. Talán jól tette Laci. A kabaré ritkán jó üzlet, a főpincérség mindig. Annyira már nem fiatal Szücs Laci, hogy ne tudja realisan látni az életet. A munka nem szégyen és ha mellé kalács is jut, annál jobb. A jó megélhetést pedig alighanem inkább biztosítja a főpincérség egy jó üzletben, mint a művészkedés egy rossz városban.

Az első vér.

... A felek fölálltak. Kezükből éles kard, szemükben gyilkoló villámok, mindketten a becsületet akarják kireperálni. A párba vezető segéd komoran áll mellettük. Itt vér fog ma folyni, piros, meleg emberi vér. A békítés nem sikerült. Az orvosok készítették elő a vattát, az ellenfelek pedig szembe állanak. A kardok összeérnek, a két acél surlója egymást s valami bántó éles hang járja át az idegeket.

— Rajta! — szól a párba vezető s a felek összeacsapnak. Villognak a kardok, a lábak dobognak a földön, mint két titán úgy harcolnak a hősök. És amint viaskodnak, amint acéllal keresnek utat egymás testéhez, hirtelen fölfordít az egyik segéd: — Vér!

Az ellenfelek megdöbbenve visszalépnek, az orvosok pedig rohannak elő a kötésekkkel. A vér azonban csodálatosképpen nem a párba vezető, hanem a vezető segéd karjából csöpög, akit az egyik lovag ellenfele helyett úgy megvágott, hogy leg-

alább egy hélig felkötve fogja hordani a kezét.

Mint-hogy pedig a párba vezető vére ment, természetes, hogy a párba vezető megsebesülése után nem folytatódtott, hanem a lovagias ellenfelek megpararált becsülettel elvonultak a harcterről.

Megtörtént! Hogy hol és kikkel? Nem árulhatjuk el!...

Blum Lajos
kőfaragó- és sirkőüzlete
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4.

Magyar művészek által tervezett művészi síremlékek állandó kiállítása. Márvány, gránit- és syenit

síremlékek
egyszerű és díszesebb kivitelben hapható.

IRODALOM MŰVÉSZET VERSEK.

I.

Két nagy kisírt száraz szemén
Olvadtt fényes zománcz,
Halvány ajkába fonódott
Néhány korai ráncz.

Késő vénség fehér fénye
Csillog fodros haján,
Fájó lélek birodalma;
Ez az édes anyám.

II.

Este akáczlombok alatt
Egy kis leány ágat szaggat,

Tépi, szórja a levelet
Sorsol: szeret, vagy nem szeret.

S félve szakít le egy — nem-et.

Észre se vette, hogy mögötte állok
Az utolsó hazug — nem — szóra várok.

Eléje ugrottam: — még egy — igen —
maradt
Aztán megcsókoltam akáczlombok
alatt.

Hajdu Imre.

Az első magyar „staggione” szintársulat. Hidvéghy Ernő, a jeles drámai színész, állami támogatással megszervezte az első magyar staggione társulatot, melynek hivatalosa lesz egy félévig a fővárosban, azután pedig a vidéki nagyobb városokban kizárólag drámai válfajú darabokat: tragédiát, színművet, vígjátékot és bohózatokat előadni, az operette és énekes darabok kizárásával; a fővárosban a társulat a most általános alatt álló «Intim-színházban» tartja majd az előadásait. Hidvéghy már szervezte is társulatát a rendelkezésre álló legjobb vidéki erőkből és remélhető, hogy sikerül — a klasszikusok ápolásával — neki olyan előadásokat produkálni és olyan műsort teremteni, — mely nemesítőleg és termékenyítőleg hat nemcsak a nagyközönség megévesztett és megméteyezett izlésére, hanem az irodalom pangását is új életre serkenti. Nagyon helyén való volna, ha az állami támogatással meginduló staggione társulatnak, a már kihalófélben levő népszínmű ápolását is kötelességévé tették volna, mert ez a nép lelkéből surradzó drámai válfaj agóniáit épen ezáltal állította be,

hogy a ledér operette kultusza miatt teljesen elhanyagolták és leszorították a műsorról, ahol mint speciális magyar terméknek a legnagyobb jogosultsága lenne, sőt a «staggione»-nak adott segélyösszegből a népszínművek írására pályadíjakat is kellene kitűzni, hogy jelesebb íróink ebben a szép feladatban nemes versenyre kelhessenek.

Színészet Kispeszen. Néhány hét óta Kispeszen Molnár Gyula szintársulata szórakoztatja a közönséget sikerült előadásaival és a közönség annyira meg van elégedve, hogy a telt házak nem tartoznak éppen a ritkaság közé. A hét folyamán színrekerültek «Csókkirály», «Erdészleány», «Törtélmény Amerikában», «Bajusz», «Notredamei harangozó» és «Aranylakodalm». A társulat kiválóbb tagjai: K. Jászai Mari, Fűredi Ilonka, Bátossy, Timár, Baróti, Kézsmárki L., Várady, Kelemen és Fekete Andor karnagy.

A máramarosszigeti színügyi bizottság. Máramarossziget város színügyi bizottságának és tanácsának javaslatára, a város közgyűlése is kimondotta, hogy a Debreczennel fennálló színkerületi rendszert fölbontja, amiáltal Zilah Gyula debreczeni színiigazgató elesett volna egyik legjobb nyári állomásától. Most azután a legutóbbi színügyi bizottsági gyűlésen érdekes újabb határozatot hoztak. Megállapították, hogy Zilahi társulatának az ideai működése a legmagasabb igényeknek megfelelő és hogy az igazgató költséget és fáradságot nem ismerve, igyekszik a közönség rokonszenvét lekötöni és örömmel veszi a bizottság, ha jövőben ismét Zilahi társulatának javasolhatja kiadni a máramarosszigeti színtört.

Bizonyosság a csodaszerüről Az Ehlich — Hata „606”-ról.

Az idő vénül, évezrek multak,
Temető föld be már minden helyet,
S valahol messzi nagy tűzek kigyulltak,
Hirdették, hogy megváltó született.
S bölcsője nem betlehem-i jászol,
Feje fölött glória nem ragyog,
Mégis föltámaszta a halottainkat,
S meggyógyit, bénát, beteget, vakot.

P. A.

A Majna melletti Frankfurtból repült ki a hír szerte a világba, hogy az emberi nem legiszonyatosabb nyavalyája, az alkati bujások borzalmas pusztításai elé egy zseniális német professzor gálat állított.

Az egész világ szinte visszafordított lélekzettel leste a csodák világából kiröppent híreket: hogy művel csodát egy kis öreg zsidó és egy mandulaszemű nipponfiu a frankfurti csodaműhelyben, a hol az emberi ész, a fanatizmusból, tudásból táplálkozó emberi erő hátrálására kényszerítette az emberi nem legrémesebb, mert eddig szinte legyőzhetetlennek hitt ellenségét, a vérbajt.

Magyarország, amelynek sok sebből vérző beteg testét ez a baj sem kerülte el, ahol százezrek eljegyzettjei a lues halálnak, tokozott izgalommal szivta magába az Ehlich-Hata 606 csodaszerű preparatúról szőtt színes hősközleményeket.

Az új kor egyik legnagyobb diadalát jelentette a világnak a törődött, mellőzött kis szerke héber és a jövő diadalmas nemzedék egyik diszfia, a mikor lázas évek kísérletei után a «606»-ra behalózták a világra:

LÓWY JÓZSEF Sirkőraktárában
Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában

10 K-tól feljebb remek kivitelű sírkövek
rendkívüli nagy választékban kaphatók.

Minden a szakmába
vágó munkák, temetői
javítások, vésések
és aranyozások
juttatásán és lelkiismeretesen készítenek.

— Heuréka!

Olvasására az emberi elme, a végesnek mondott tudás e frappirozó megnyilatkozásának, a laikus is izgult az izgulokkal, örvendezett azokkal, akik tudtak örvendezni a Frankfurtból jövő híreknek; mi Aeskulápfiai, az ember phisikai szenvedésének szent esküvessel esküdt hivatásos megszűntetői, — diadalra éhesen új vért nyerve ereinkbe, szinte megittasulva a lelki gyönyörtől vágyunk bizonyoságos meggyőződést szerezni a csodaszerről.

Tizenegy havi energiát fogyasztó, ideget faló munka után fölöttes hatóságom jóvoltából négy heti szabadságot nyertem. Soha szabadságot így türelmetlenül nem vártam, mint most, és éhhezre szánt időm soha sem szerzett még oly igaz és értékes gyönyöröket, mint az a harmadfél hét, melyet a négy hétből eddig eltöltöttem.

Kétly László dr. egyetemi magántanár és Selley József dr. a „Charité“ kórház főorvosa, kiknek előzékenysége és baráti készsége juttatott a legszebb vakációhoz, amikor lehetővé tették nekem, hogy az Ehrlich-Hata szenzációs praeparatúmanak csodás hatásáról bizonyoságos meggyőződést szerezhsek.

A Kétly klinika egyik termében vannak szenvedői a luesnak. Itt és ezekkel kísérletezett dr. Selley az Ehrlich csodaszerrével. Alkalmam nyílt figyelemmel kísérni ez izgató munkát. A miket tapasztaltam, — bámulatba ejtettek.

Betegek, hónapok, évek sajnálatra méltó kinszenvedői a syphilis borzalmainak, reménytelenül, a közeli jövőben tudata által lenyűgözött lélekkel, irtóztatón elégtelenedett testtel fetrengtek a kórházyakon. — Napok alatt csodák történtek. A legremesebb pusztulás tántorgó sirjának szájából ragadta vissza őket az Ehrlich csodaszere és a Selley dr. odaadó, avatott kezelése.

Nem sorolom fel külön-külön a betegek kezelésének, megmentésének gyönyörűségeit. A csodákat felesleges illusztrálni. Valamennyi külön-külön és az összességükben a legmegkapóbb bizonyosságai az emberi elme, a tudás azon diadalmos uttörésének, mely már szinte a halál birodalmából ragadja vissza a nemi élet hajótöröttjeit.

És milyen érzés keletkezhetik az olyan ember lelkében, akit az Ehrlich serum adott vissza az életnek? — Ezt leírni, betűkbe róni nem, még elképzelni is alig lehet. — K. M. 31 éves mozdonyvezető 6 év óta vándorolja már a harmadik stádiumba fajult véréjével a kórházakat, urológusok rendelő szobáit. Testén nyitott fekélyek, mutatói a lues borzalmas pusztításának. Orvos szeme is szinte iszonyattal nézi. — Selley dr. elkészíti az Ehrlich szert, megfelelő adag injectiót ad a szerencsétlennek és a befecskenedés utáni harmadik nap a fekélyek tűnedeznek, újabb 5 nap és K. M. könnyes szemekkel csókolgatja Selley dr. kezét. Ujjá-született, ujjongó lélekből tör elő sóhaja: — Mégis jó élni! — és megy. Biztos léptekkel, ereiben friss vérrrel, lelkében az újjászületés, a halálból való menekvés boldogságos érzetével, — megy vissza az életbe.

Megilletődve nézem jó magam is. És felocsudva a bámulatból, megragadom Selley barátom, kollegám kezét:

— Büszke vagyok hivatásomra, boldog vagyok, hogy orvos lehettem!
Dr. Tarjáni Rezső.
nagyalmágyi járásorvos.

Az Angyalföld titkai.

32

(Regény.)

II.

Térjünk most vissza történetünk többi szereplőjéhez.

Jenő az éjszakát nyugtalanul töltötte. Az új építőrészvénytársulat igazgatójánál rendezett ünnepélyen újból találkozott Gittával. Sértett önérzete fellázadt, mintha korbácsütésekkel sebeztek volna meg. Gittának minden hozzáintézt szava keserű sértésként hangzott füleiben; minden tekintete mélyen lesújtotta. Már hajnali négy órakor felkelt, mikor a hold még fényesen besütött a szobájába; képtelen volt tovább az ágyában maradni. Eszébe jutott, hogy egy alkalmazottja azt jelentette neki, hogy a rakodó pályaudvaron levő hármas számú szállító kocsi jában gyanus, csavargó népség ütött éjjeli tanyát. Jó lenne megtudni, kik és mik lehetnek azok? Ki gondoskodják a rendről, ha a gazda, vagy a gazda fia kötetességeiről megfelelnek? Felöltötte kabátját és lefelé haladt a lépcsőn. Egy kis elektromos lámpással végigvilágította a kocsiszint, elővett egy hatalmas ostort, melynek végén két erős pöb volt kötve, aztán gyorsan, minden megállás és pihenés nélkül egyenesen a rakodópályaudvarba ment, a hol a hold fényénél csakhamar megtalálta a keresett hármas számú szállító kocsit. Mint egy vadállat rohant fel a kocsi hátsó részére, felrántotta a két tolvajt és a kocsi homályos belsejében két alakot látott egymás mellett egy sarokban kuporodni. Megsuhintotta ostorát és lecsapott a gyanútlanul alvó párra.

— Ébredjétek csavargók, hitvány csöcselések! Majd megtanítlak én benneteket más ember kocsiját kerdzetlenül bitorolni! Ki innen csirkefogók!

Az alvók hirtelen felugrottak. Egy panaszhang se lopódzott az ajkaikra. Egyenesen az ajtó felé siettek, ki a szabad levegőre, ahol aztán nyomtalanul eltűntek.

Jenő e kegyetlen tettel teljesen lehűtötte felforrtyant véréit. Miért aludjanak mások, mikor ő kinosan virraszt? Miért legyenek más szerelmeseik boldogabbak, mint ő? Zsebébe dugta az ostor nyelét és vigan, dudorászva, elégedetten távozott. Biztos volt benne, hogy a paradicsomból kiűzött szerelmes pár nem tér oda vissza soha. . .

A kiűzöttek, a poéta és Örzse — mert ők voltak — egy nagy gyapjuszak tövében kerestek és találtak menedéket. A testük kékes-vörös volt a méltatlanul elszennvedett ostorcsapásoktól és a poéta szegényében és kétségbeesésében a fogát csikorogtatta.

— Te szegény, szerencsétlen asszony! Látod ilyen nyomorult, tehetetlen fickó vagyok, hogy még ez ellen se tudtalak megvédelmezni! Így

vádolta magát az asszony előtt. . . De Örzse gyöngéden átkarolta a nyakát és bátorító, buzdító hangon így szólt:

— Ne bántson ez téged! Én megszoktam a verést, az ütöget! Apámnak is, meg az uramnak is elég súlyos keze volt. . . Mindnyájan ütöttek, vertek, csak te nem! Te szépen, kedvesen bánsz velem, mert jószívű vagy! Látod, az éjszakára már nem kellett volna a kocsi, a rongyok között hálnunk! Szép pénzt kerestél és holnap majd csak akad megint valami munka! Én is utánna nézek, hátha kaphatok valahol valami mosni valót. Ha kihordtam az ujságokat, mindjárt keresek egy kis kamarát lakóhelyül, ahol meghúzódhatunk, amíg jobbra fordul sorsunk!

— Tudom, te munkás, és bátor asszony vagy!

— Hiszen, ha bátor volnék, akkor felkeresném régi kis hajlékomat, ahol csinos butoraim vannak, onnan elhozhatnám a varrógépet, az mindkettőnknek adna aztán kenyeret, ha napestig dolgoznom rajta. Mondd édes, visszamenjek? Megpróbáljam?

A poéta belékapaszkodott az asszony kötényébe.

— Nem, nem, ne menj! Hátha többet vissza se eresztene hozzám, mit csinálnék én nélküled a világon?

— Hát féltesz? Nem eresztess az oldalad mellől?

— Nem, nem, mert érzem, tudom, hogy rövid időn utánnad hálnék nagy bánatomban!

(Folytatása következik.)

Nyilt-tér.

Sternberg
Ármin és Testvére
cs. és kir. udv. hangszergyár
központi főüzletében

BUDAPEST,
VI. ker., Rákóczi-ut 36. sz. alatt

kaphatók a legjobb és legolcsóbb hangszerek.

KÉPES ÁRJEGYZÉKEK minden cikkről külön-külön jelennek meg. Érdeklődőknek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

KITÜNTETVE! A m. kir. kormány által alapított „Millenniumi állami érem”-mel melyet a hangszer-csoport összes versenyzői közül kizárólag csakis cégünk nyert el.

HIREK

A hétről.

Új választások.

Csütörtökön, a kettős mandátumokról történt lemondások miatt, négy helyen új választás volt a következő eredményei:

Körmöcbányán Werner Gyula munkapártit ellenjelölt nélkül megválasztották.

Szababárádon Niczki Pál munkapártit egyhangulag választották meg.

Pécsen három jelölt volt: Egry Béla pártönkivüli függetlenségi, Erreth János Kossuth-párti és Szabó József szocialista. Megválasztották Egry Bélát 1189 szavazattal.

Iglón két jelölt volt: Münnich Kálmán munkapárti és Ritók Pál pártönkivüli függetlenségi. Megválasztották Münnich Kálmánt 926 szavazattal.

Alkohol mérég gyártás nagyban.

Száraz statisztikai adatok: hivatalos kimutatás szerint a június-szeptemberi időszakban Magyarországon termelésre bejelentettek 33.477 hl. szeszt. Termeltek ez időben 966.661 hl.-t. Kommentár nem kell hozzá. Nagyon beszédes, ordítóan sokat mondó számok ezek és a legelőnkebben hű tükrei kulturális viszonyainknak. Érdekeségével csak az a tény vetekszik fenti hivatalos kimutatással, hogy míg szeszadó címén 118 millió folyik az állam pénztárbá, a földadó 85 millióban van kontingentálva. Milyen pénzügyi zavarba is jöhetne az ország, ha a nép milliói az alkohol mérég helyett kenyérré, könyvre költené pénzét.

A kivándorló tragédiája.

Horváth Lajos kéthelyi kisbirtokos még a múlt évben Amerikába vitorlázott; pénzt akart szerezni, tengeri pénzt, hogy selyemben, bársonyban járathassa szép, fiatal feleségét: Nagy Máriát. Mialatt a férj a tengeren fűrészelte a fát, vagy mélyen a föld alatt ásta a szemet, — Mária asszony épen nem fonyadt el az utána való vágyakozástól, e helyett inkább egy délceg kéthelyi legény szemében gyönyörködött.

Addig-addig gyönyörködött bennük, — míg végül az idén egy élet-erős, pufók csecsemő sírásától visszhangzott a ház.

Nagy Mária nagyon megijedt ettől a sírástól. Félelme különösen a következő napon nőtt nagyra, mikor a férjétől levelet kapott, melyben arról értesíti, hogy hazaindult Amerikából. Egész éjszaka nem hagyta aludni ez a levél, hajnalban aztán fölkel, kivette a csecsemőt a bölcsőből, ráfeketette az ágyra és letakarta egy nehéz dunnával.

Mire elment a kutra és mosdó vizet merített, a gyermek megfulladt azalatt. Az asszony átnyalábolta most a kis gyerek hulláját, fölvitte a padlásra, ahol szőna alá rejtette. A tett elkövetése után azonban napról-napra nőtt a rettegése, hogy valaki rá talál akadni a holttestre, vagy megérzi az onnan kiáradó hullaszagot.

A harmadik éjszakán fellopódzott a padlásra és lehozta a félig meddig oszlásnak indult holttestet. Jobb rejtékhelyet keresett számára, miért is kiszedte a lisztesládából a lisztet, a fenekére odatette a hullát s a ládát újból szinig megtöltötte. Ezóta nem mert többé bemenni a kamrába, nem is süttött kenyeret, hanem napról-napra a szomszédtól vásárolt. Végül a csendőrök tudomást szereztek az esetről, kiküldték a házat s a lisztesláda fenekén megtalálták a csecsemő hulláját.

Mire Horváth Lajos hazaérkezett Amerikából, becézett hitvese megszökött. Most keresik a csendőrök.

Borzalmas halál.

A már oly megszámlálhatatlan esetben áldozatot követelt szülői gondatlanság következtében, rettenetes halállal pusztult el e napokban Monokon egy másfél éves gyermek. Mervinszki Jánosné, monoki lakosnő házában történt a szerencsétlenség. Mervinszkiné, 15 éves leánya gondjaira bízta a másfél éves Anna felügyeletét. A leány azonban minél kevesebbet törődött kis huga sorsával, s így a gyermek, aki szabadon futkosott az udvaron, belezuhant a moslékos-dézsába s mire észrevették a veszedelmet, meg is fulladt. A gondatlan szülők ellen a szerencsi kir. árásbíróság indította meg a vizsgálatot.

Csatasorban az ügyvédjelöltek.

Az igazságügyminiszter azon javaslatára, mely az ügyvédjelöltek gyakorlati idejét 2 évvel meghosszabbítani kívánja, a legvehemensbb tiltakozást provokált az ügyvédi pályára készülők nagy táborában. Országos mozgalom indult meg, mely e sérelmes javaslat megváltoztatására irányul. Az akció vezetői e hó 21-ére Budapestre nagygyűlést hívtak össze, mely gyűlés sikere és a mozgalom eredménye érdekében hetek óta országsszerte lázasan folyik agitálás. A legutóbbi napokban, mint illetékes helyen értesülünk a hódmezővásárhelyi, székesfehérvári, nyiregyházi, komáromi, máramarosszigeti, szombathelyi, szegedi, debreceni, szolnoki, kaposvári, kolozsvári, marosvásárhelyi, soproni és zalaegerszegi ügyvédjelöltek jelentették be a mozgalomhoz való csatlakozásukat.

1849—1910.

1910. év augusztus havának 3-ik napján Debrecen város törvényhatósága közgyűlési határozatban monotta ki, hogy e hó 18-án, a király 80-ik születése napján diszközgyűlést tart, emilyen elhatározzák, hogy a debreceni egyetem javára Ferenc József nevére százezer koronás alapítványt tesznek. 1849-ben is gyűléseztek a kálomista Rómában, hej de mennyire mást határoztak akkor?! Hiában — az idők változnak, miért ne változhatna a híres Debrecen is?

Kiadja:

A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T. tüdőbeteg ambulátoriuma
VI. kerület, Délibáb-utca 23. szám
Betegfelvétel és rendelés:
d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.
Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

Zálogezédulákat
briliánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Briliánsokért többet fizetek, mint amennyiért ujjonnan vették. Schiller Izidor, Sip-utca 8.

Fogorvosi intézet.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától följebb,

10 évi jótállással.

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmielő zavar nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedül speciális készítője

Schatz Jenő

technikai főnök.

Budapest, VII., Wesselényi-u. 60., I. 4. sz.

Rendelés egész napon át este 6 óráig. — Vasár- és ünnepnapokon is. — Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére.

Fogtömések a legmodernebb kezeléssel. Speciális, fájdalommentes fogműtétek. Régi rossz fogorvok által alkották megvárható. Vidékiek 12 óra alatt ki-elégíttetnek. Merskelt árak.

Szent - Lukácsfürdő gyógyfürdő, BUDA.
Téli és nyári gyógyhely.

A budai Szt. Lukácsfürdő nagyszállójában és „Thermal”-szállójában szoba teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetést díjmentesen küld a

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda

Kristály forrásásványviz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

FOGAK

szájpadlás nélkül, rágásra azonnal használhatók, 4 koronától. Gyökéreltávolítás teljesen felesleges. Aranyhidak és koronák 10 évi irásbeli jótállással 24 óra alatt, vidékieknek 12 óra alatt készíttetnek, foghúzás teljesen érzéstelenítve, tartós tömések 3 koronától. Régi, használhatatlan fogorvoktól és fogakat 24 óra alatt használhatóvá alakítok. Merskelt árak! Részletfizetésre is. Rendelés egész nap. Vasárnap és ünnepnap is.

Dr. HEGEDŰS JAKAB

VII. ker. Erzsébet-körút 44. szám, földszin. Szakialista minden fog- és szájbetegségben. Kerem a pontos címre ügyelni.

Háztulajdonosok és lakók figyelmébe.

Lakásának poloska és moly elleni karbantartásait helyiségenként ötven fillér havi díjért elvállalja

STANDARD

féreg elleni karbantartó társaság.
IV. Kossuth Lajos-utca 14-16.
Telefon 66-63.

? Hol találkozunk ?

Színészeir, tróir és művészeir találkozó helye:

Gläser „METEOR” kávéháza

BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám, ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legmértányosabb árban számíttatnak.

Gerber vendéglője

Aréna-ut 74. szám alatt létezik.

Volt pálma liget.

A „Riviera” Budapesten.

Tisztelettel értesítjük vendégeinket, hogy „Riviera kávéház”, terraszát (VII., Aréna-ut 19.) kétszeresen megnagyobbítottuk és duosan elláttuk délszaki növényekkel, amiért is Budapest látványosságát képezi. Minden este a híres szolista Kiss Parádi Náci 14 tagból álló zenekara hangversenyez. Ugy a fővárosi, mint a vidéki művészek írók és színészek találkozó helye.

Pontos kiszolgálás. — Tisztelettel Kovács Zsigmond és Fia tulajdonosok.

Hodosi A.

Aréna kávéházában (Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.) Május 1-től kezdve minden este hirneves

Rác Gyula

eljes zenekarával hangversenyez. — A vidéki felránduló közönség találkozó helye.

OSTENDE-KAVÉHÁZ

RÁKÓCZI-UT 20.

Előkelő családok találkozóhelye. Remek hideg vacsorák, melyet háziag francia szakácsom által készíttetek.

Esténként Szalay Lajos

a közkezdvelt cigányprimás teljes zenekarával hangversenyez.

Szíves partifogást kér: GROSS ÖDÖN

az OSTENDE és nyíregyházi PANNONIA kávéházak tulajdonosa. Telefon: 3-68, 36-40

CZIMBALMOKAT

a legújabb szabaldalmazott rendszer szerint legjobbat készít (részletfizetésre is) a cimbalomkészítés elismert első szakértője

Habits Antal

hangszerkészítő mester. BUDAPEST, Erzsébet-körút 42. szám.

BUTOR.

Arveresen vett régi és új, legelsőcsébbtől a legjobb minőségig. Ugy szintén amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebédlő- és uri szobák, angol börgarnitúrák, szalongarnitúrák, szőnyegek, csillárok, petróleumlámpák, olajfestmények és irodai berendezések legolcsóbban beszerezhetők

Ancsel és társánál,

Dob-utca 22.

! Budapest éjjel !

Látványossága

a GERUA kávéház

VII., Dob-u. 65. Erzsébet-körút sarok.

Egész éjjel nyitva.

esténként Komáromi Bertók Jóska teljes zenekarával hangversenyez.

CEYLON kávéházban Rottenbiller-utca 10. sz. híres cigányprimás zenekarával hangversenyez. Ceylon vacsora! Kitűnő italok! Hajós Lipót és Társa. Volt nagymarosi „Korona Szálloda” bérője. orosz főherceg által kitüntetett

Nem kell többé kávét főzni, sem cukrot venni!

WILLAX KÁVÉKOCCA

forró vízben vagy tejben feloldva azonnal teljesen kész, zamatos és kiválóan jóízű fekete- vagy tejeskávét nyújt.

DARABJA 4 FILLÉR. MINDENÜTT KAPHATÓ.

WILLAX KÁVÉ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST. GUARTELEP: IRODA: VI. VÁCZI-UT 167-169. TELEFON: 177-61

Nem érdemes rongyosan járni!

FLEISCHMANN J. férfi-szabó mester

BUDAPEST, Thököly-út 20. szám I. em. Ha 12 forintért rendelhetek divatos öltönyt, felöltőt vagy téli kabátot finom gyapjuszövetből mérték után. Vidékieknek mintát bérmentve küldök.